

tør betragte de Udtalelser, der er faldet offentligt her i Salen, som noget, jeg kan rette mig efter; hvis denne Bevilling vedtages baade i dette og i det andet høje Ting, saaledes at det vil være tilladeligt fra Ministeriets Side at yde Bevillingen paa den Maade, der blev anført af det ærede Medlem fra Verninge (Jensen-Sønderup), nemlig at der i Meddelelsen til Skolerne gøres opmærksom paa, at de 3 Kr. pr. Barn er til Lærerne. Det burde efter min Mening have staaet i de ærede Forslagsstilleres Forslag, saa havde det været endnu tydeligere. Selv om man gør dette fra Ministeriets Side, maa man dog sige, at man her staar i et Tillidsforhold til disse Skoler, at vi ikke overfor dem kan have det samme Indseende eller paa samme Maade være sikre paa, at Tilskuddet anvendes paa denne Maade, som naar vi yder Tilskud til andre Skoler. Det er jo rent private Personer, der fordeler Tilskuddet; den Ulempe er der ved et Tilskud af denne Art. Dette er de 3 Grunde, jeg havde til ikke at ville stille dette Ændringsforslag. Paa den anden Side maa jeg sige, at hvis der i dette høje Ting er Flertal for, at et saadant Tilskud ydes, vil jeg naturligvis kunne tage imod det og udføre Tingets Villie.

Under Omtalen af dette Forslag har der været nævnt et andet Spørgsmaal, hvorom der synes at herske nogen Usikkerhed hos forskellige af Tingets Medlemmer. Det er Spørgsmaalet om Forsømmelserne i Friskolerne. Jeg vil herom oplyse, at der er den bestemte fastslaaede Regel, at naar Skolekommissionen møder ved Afholdelsen af den halv- eller helaarlige Eksamen, skal Bestyrelsen for vedkommende Friskole fremlægge en Protokol, hvori der er opført en fuldstændig Fortegnelse over Børnenes Skolegang og Forsømmelser. At denne Protokol bliver fremlagt, maa jeg gaa ud fra. Der er i min Ministertid forefaldet et enkelt Tilfælde, hvor der klagedes over, at Protokollen ikke var fremlagt. Det var i den berømte Møborgsag, som vi debatterede her for et Par Aar siden; det fremgik ikke helt klart af Sagen. Men i hvert Fald kræver Ministeriet, naar det udsender Skemaer til Ansøgning om Andel i det Tilskud, der gives paa Finansloven, at der paa disse Skemaer fra vedkommende Skolemyndighed i Kredsen skal være givet Oplysninger om, hvordan Skolen staar ved Eksamen, og om Forsømmelsesprotokollen har været fremlagt. Hvis altsaa en Friskole vil nægte at fremlægge en saadan

Protokol, vil den risikere muligvis paa dette Grundlag at miste sit Statstilskud.

Det andet Spørgsmaal, som har været omtalt under mit Budget, er Spørgsmaalet om Nedsættelse af en Kommission til Overvejelse af Danmarks samlede Skolevæsen, som vi kan kalde det. Jeg er fuldt ud enig med det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) og det ærede Medlem for Københavns 10de Valgkreds (Vilhelm Rasmussen) i, at det maa være en stor Skolekommission. Jeg har ganske den samme Tankegang som det ærede Medlem for Københavns 10de Valgkreds, at det vilde føre til meget uheldige Konsekvenser, om man ikke, naar man skulde til at lovgive paa dette Omraade, kunde tage Hensyn til de forskellige Skoleafdelinger, vi har. Det er netop Ulykken i vort Skolevæsen, at der trækkes saa meget til forskellige Sider. At en saadan stor Kommission ikke skulde kunne tage de fornødne saglige Hensyn, tror jeg ikke, man kan sige. Den vil naturligt komme til at dele sig i Sektioner om de forskellige Forhold; men idet de sidder under samme Ledelse, vil de alligevel komme til at samvirke med hinanden paa de forskellige saglige Omraader. Det har glædet mig, at der fra Finansudvalgets Side er blevet rettet en Henvendelse om Nedsættelse af en saadan Kommission. Det har været min egen Tanke i de sidste Par Aar efter Erfaringer, jeg som Minister har gjort med Hensyn til Skolevæsenet, at der vistnok ingen anden Vej er, og at det ogsaa bliver den bedste Vej til at faa de i allerhøjeste Grad tiltrængte Reformers paa dette Omraade. Jeg tager fuldt ud mod denne Henstilling fra Finansudvalgets Side og har allerede sat mig i Bevægelse for at gøre det første Skridt, som jeg ingenlunde anser for det mindste, men som maaske er det allervæsentligste Skridt: at finde den Mand, der egner sig til Formand for en saadan Kommission. Det er nemlig noget af det vigtigste, naar en saadan stor Kommission skal virke i den Retning, som blev omtalt af det ærede Medlem for Københavns 10de Valgkreds (Vilhelm Rasmussen), at den kommer under den fornødne kyndige Ledelse, der kan holde Traadene saaledes sammen, at der bliver det fornødne Samspil mellem de forskellige Fraktioner, som Kommissionen deler sig i. Det skal være mig en Glæde, hvis det kan lykkes — det vil medføre visse Vanskeligheder — at faa en Kommission nedsat, der kan tage disse mange og store Spørgsmaal under Overvejelse. —